

POWIEŚĆ SIĘ (34) *vb pf*

się (24), się (10).

o jasne; w formach fut w temacie -wied- prawdopodobnie e jasne (tak w powieść), w temacie -wiod- o jasne; w formach praet -o- z tekstów nie oznaczających ó.

fut 3 sg powiedzie się (11). ◇ 3 pl powiodą się (2). ◇ praet 3 sg m powiodł się (2). f powiodła się (1). n powiodło się (14). ◇ 3 pl subst powiodły się (1). ◇ con 3 sg f by się powiodła (1). n by się powiodło (1). ◇ 3 pl subst by się powiodły (1).

Sł stp brak, Cn s.v. nie poszło mu to, Linde XVII – XVIII w. s.v. powieść.

1. Zdarzyć się, stać się; *evenire Vulg, Cn; dirigere Vulg; agere Modrz [w tym: komu (31); bezpodmiotowo (15)] (33)*: Tak mu się powiodło/ gdy ty dwie wżetecznyce w mieście nalał z iedney wziął duchowny pożytek/ á druga od niego zbáwienie odniołá. *SkarŻyw* 118.

powieść się z strony czego (1): obawiać się trzeba, aby y ci ktorym się nie wedle vmysłu y vpodobania ich tak zstrony sprawRptej iakoyzstrony ich własnych powiodło [...] nie czynili na Seimikach buntow *ActReg* 134.

Zwrot: »złe się powieść« = male cadere Cn (4): złe się wam inne [synody] bez niego [bez papieża] powiodły *SkarJedn* 146; *SkarŻyw* 507; Złe się Goliatowi powiodło/ iż małym y niezbroynym Dawidem wzgárdził. *SkarKaz* 84b; *SkarKazSej* 690a.

a. *Udać się, poszczęścić się (27)*: *KromRozm I B4*; Ktory tái złości swoich/ temu sie nie niepowiedzie *Leop Prov* 28/13; Nie mógł Meczyus ścirpieć ftać gdzie mu kazano/ ále wftąpił ná gorę z ludem swoim pátrzyć ktorey ftronie sie lepsza fortuná powiedzye/ przy tey myślił zoftać. *BielKron* 101v, 244v, [332³]; [drugie mają] ftánać zálie przy pośzrodku swoich/ á pátrzyć pilnie towárzyfzow swoich iáko sie im powiodło ná drugim rogu *BielSpr* 18; Widząc Florentius ifz mu się iedno niepowiodło/ do drugiego się rzucił *SkarŻyw* 250, 261, 566, 570; Nie tak złośnikom się powiedzie/ nie tak: ále (sftána się) iáko proch/ ktory wiátr rozmiáta *LatHar* 738, 665; *SkarKaz* 418b; Nie walczcie z Pánem Bogiem: bo się wam nie powiedzie. *SkarKazSej* 685b, 682b; *KlonWor* 21.

powieść się z kim (1): zaś mu się z nimi [Romualdowi z braćmi] niepowiodło: fluchác go niechćieli *SkarŻyw* 573.

powieść się na czym [= pod względem czego] (2): A oná widząc/ ifz się iey ná iedney [podanej przyczynie, aby nie wyjść za mąż] niepowiodło/ drugą przyczynę nalázlá *SkarŻyw* 150. Cf »na wszystkim się powieść«.

powieść się w czym (1): Pewnac rzecz ieft/ żeć przyrodzenie w kádehy rzeczy przodek ma/ y okrom niego nic się człowiekowi niepowiedzie/ áni w poymowániu náuk/ áni też w doftępowániu męftwá *ModrzBaz* 8v.

Zwroty: »dobrze (a. lepiej) się powieść« (4): gdy ná trzech mieyfćách ku fzturmu puydziemy/ lepiej sie nam powiedzie *BielKron* 315; *Strum* P2; Nie dobrze się powiodło Lotowi mieszkánie w Sodomie. *SkarŻyw* 284, 341; [Satin omnia ex fententia? Dobrzełz sie to wífytko powiodło. *TerentMatKęł* M4v].

»szczęśliwie się powieść« (2): Miećcie duffanie w Pánie bodze wálfym/ będziecie bełpieczni: wierćcie prorokom iego/ á wífyltko fie wam łzczęłliwie powiedzie [*cuncta evenient prospera*]. *Leop 2.Par 20/20; ModrzBaz 127.*

»na wszytkim się [około czego] powieść« (1): ielliby to [*że Rzym jest stolicą papiestwa założoną przez św. Piotra*á obálili [*heretycy*]/ ná wšzytkimby fię im około vpadku (iáko oni mówią) Papiestwá/ [...] powiodło. *SkarJedn 84.*

Szereg: »powieść się i poszczęścić« (1): A iż mu [*papieżowi rzymskiemu*] fię powiodłá y połztzęściłá náuká o Czyścu chciał tefz iefztze fkołłthowác náuki o Miłóściwych lećiech/ y o Odpuśćiech *KrowObr 78v.*

2. Pozwolić spodziewać się czegoś, zapowiedzieć coś (1) :

Zwrot: »nie powieść się ku dobremu« = *źle rokować (1):* Dziecię ktore fie narodzi [*pierwszego dnia miesiąca sierpnia*]/ nie powiedzie fie ku dobremu, ale złą łmierciá vmiera. *FalZioł V 47v.*

Formacje współrdzenne cf 2. WIEŚĆ.

Synonimy: **1.** przytrafić się, stać się, trafić się, zdarzyć się; **a.** pofortunić się, poszańcować się, poszczęścić się.

MC